

TECHNIKAI KIVETÍTÉS (2014-18)

2014. december 10.

Jelen technikai kivetítés a Költségvetési Felelősségi Intézet kiadványaként, jelentős részben önkéntesek munkájával készült és – az azóta elkészült anyagok Módszertani Függelékeiben leírt eltérésektől eltekintve – a 2010 végén megszüntetett Költségvetési Tanács Titkárságán kidolgozott módszertanokra támaszkodik.

Jelen tanulmány célja kettős. Egyrészt célzat és részrehajlás nélkül bemutatja a gazdasági folyamatok és a 2014. november 15-ig hatályba lépett jogszabályok alapján kirajzolódó középtávú makrogazdasági és költségvetési pályát. Másrészt összehasonlítási alapul szolgálhat minden elemző és gazdasági szereplő számára a jelen parlamenti ülészakban tárgyalt törvényjavaslatok várható költségvetési hatásainak felmérésekor.

Egy szakmailag megalapozott technikai kivetítés nem tehet mást, mint hogy tényekre hagyatkozik. Ebből a szempontból ténynek számítanak a hivatalos statisztikai adatszolgáltatók (pl. KSH) adatai, illetve a Magyar Közlönyben kihirdetett jogszabályok. A bemutatott számítási eredmények ily módon nem tekinthetők előrejelzésnek, mivel tudatosan és következetesen nem számolnak jövőbeli gazdaságpolitikai döntésekkel – függetlenül attól, hogy e döntések megszületése mennyire valószínű. Miközben magunk nem tétélezünk fel jövőbeli döntéseket, nem tekinthetünk el attól, hogy a gazdasági szereplők várakozásait – és ezáltal döntéseit – jelentős mértékben befolyásolhatják a hivatalos formában még ki nem hirdetett jogszabály-változások.

A tanulmány megjelenését támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Tartalomjegyzék

1. Összefoglaló.....	4
A makrogazdasági folyamatok elemzése	5
2. A költségvetési folyamatok alakulása.....	7
Külső tételek.....	7
A belső tételek egyenlege	7
A kamatok és az MNB eredménye	8
A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása.....	9
3. Kockázatok.....	9
A hozamgörbe emelkedése	9
Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja	9
Az uniós projektek magyar társfinanszírozása	9
A 98 százalékos különadó visszafizetése	10
Uniós projektek elszámolási módszertana.....	10
A „betonkeverő-ügy”	10
Paks II.....	10

1. Összefoglaló

Májusi kivetítésünk óta nem változott a véleményünk arról, hogy a gazdasági növekedés jelenlegi szintje nem fenntartható, a kibocsátás szintje igen közel van a potenciális értékhez, vagyis nincsenek nagy szabad kapacitások. A növekedési ütem a következő években jelentősen fékeződik. Ugyanakkor javult az összkép mind a kibocsátás, mind a költségvetés helyzetét illetően.

Kivetítésünkben a gazdaság hosszabb távú trendfolyamataiból indulunk ki. Figyelembe vesszük a 2014. november 15-ig rendelkezésre álló gazdasági adatokat, de még nem vesszük figyelembe az szeptembertől tárgyalt jogszabályváltozások hatását. Ezek közül kiemelendők a devizahitelekkel kapcsolatos törvények és rendeletek, az adóváltozások, a költségvetést megalapozó törvénycsomag és maga a költségvetési törvényjavaslat. Azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatnánk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában a nyár végi állapothoz képest. Adatainkban már figyelembe vettük az ESA2010 statisztikai módszertanra való átállás hatásait.

2014. májusi kivetítésünkhöz képest tovább romlottak az euro zóna országainak növekedési kilátásai. Így azzal számolunk, hogy visszafogott marad kereskedelmi partnereink kereslete a magyar gazdaság termékei iránt, ami alacsony külső inflációs környezettel és továbbra is rendkívül laza monetáris politikával párosul.

Megítélésünk szerint a beérkező hazai első három negyedéves GDP adat a májusi kivetítésünkkel összhangban a növekedés egyszeri jellegére és a gazdaság gyenge fundamentumaira - alacsony potenciális - növekedésére utal. A 2014-es növekedés mögött elsősorban a kormányzat által generált beruházások, az európai uniós támogatások intenzívebb lehívása, valamint a járműipari kapacitásbővítés áll. Az egyszeri jellegből adódóan azt várjuk, hogy a GDP növekedés a jelenleg 2014-re várt 3,3 %-os értékről az alappályán 1,8 %-ra mérséklődne 2015-ben. A fékeződés irányába mutat a mezőgazdaság 2014-ben várható átlag feletti teljesítménye is. A kisebb gazdasági teljesítmény eredményeként a magánszektorban foglalkoztatottak létszámának bővülése mérséklődne. Ezen túl a rezsicsökkentési sorozat feltételezésünk szerinti végével a kormányzat nem tudja tovább javítani lakosság jövedelmi helyzetét, így a fogyasztás bővülése is jelentősen lassulni fog 2015-től. 2016-ban az EU-források jelentős visszaesése miatt a GDP növekedési üteme alappályán 1,2 százalékra esik. 2017-ben és 2018-ban az ütem 1,4 százalék körül várható, de ebben is jelentős szerepe lesz a 2014-2020 közötti EU-programok felgyorsulásának.

2014-ben a költségvetési hiány a célon alakulhat. Ha a kormány fenntartja a hatályban lévő, 72 milliárd forint körüli zárolást és az EU-források sem rontják a tervezettnél jobban az egyenleget, akkor a maastrichti hiány a GDP 2,9 százaléka lehetne. Ebben természetesen lényeges szerepet játszik a mobilfrekvenciák értékesítéséből származó, 130 milliárd forint egyszeri bevétel. 2015-ben gyakorlatilag nincs költségvetési mozgástér.

Középtávon a költségvetés helyzete a már 2013 nyarán előrevetített rossz egyensúlyban stabilizálódik: a költségvetési hiány a még éppen nem szankcionálható 2,8 százalék környékén, az adósságráta viszont 78-79 százalék között ragad. Ha figyelembe vesszük a gazdaság konjunkturális helyzetét is, akkor nyilvánvaló, hogy a GDP-arányos strukturális egyenleg jelentősen rosszabb, a Magyarország számára előírt (-1,7 százalékos) középtávú célértéknél. Ez a költségvetési pálya tehát biztosan nem felel meg a hatályos magyar szabályozás szellemének és nagy valószínűséggel az EU-szabályok betűjének sem.

A makrogazdasági folyamatok elemzése

Kivetítésünkben a gazdaság hosszabb távú trendfolyamataiból indulunk ki, a 2014. szeptemberig kihirdetett jogszabályok változatlanóságát feltételezve, de figyelembe vesszük a november 15-ig rendelkezésre álló gazdasági és költségvetési adatokat. Azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatunk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában.

2014. májusi kivetítésünkhöz képest tovább romlottak az euro zóna országainak a növekedési kilátásai. Erre utalnak az Eurostat által publikált GDP és inflációs adatok. A GDP növekedése érdemben lassult, az infláció pedig messze elmarad az EKB inflációs céljától. A romló reálgazdasági kilátásokra, és a tartósan cél alatti inflációra az EKB további kamatcsökkentést és mennyiségi lazítást jelentett be, továbbá kilátásba helyezte a tartósan laza monetáris kondíciók fenntartását. A jövőre vonatkozó piaci várakozások - az elhúzódó orosz-ukrán konfliktus, és az Oroszországgal szemben hatályba lépő gazdasági szankciók következtében - lefelé módosultak. Így azzal számolunk, hogy visszafogott marad kereskedelmi partnereink kereslete a magyar gazdaság termékei iránt, ami alacsony külső inflációs környezettel és továbbra is rendkívül laza monetáris politikával párosul.

1. táblázat: A főbb makrogazdasági mutatók a technikai alappályán (éves reálváltozás, százalék*)

	2011	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
GDP	1,6	-1,7	1,2	3,3	1,8	1,2	1,4	1,4
Vásárolt fogyasztás	0,7	-0,9	0,9	2,1	1,1	0,2	0,5	1,3
Természetbeni társadalmi juttatás	0,0	-2,4	-4,5	2,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Közösségi fogyasztás	0,1	0,3	5,1	2,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,5	-4,0	6,7	11,9	-0,3	2,6	4,5	4,9
Export	6,4	1,7	5,3	5,9	4,3	4,4	4,6	5,7
Import	4,3	-0,1	5,3	7,4	3,5	4,3	4,7	6,7
Fogyasztói árindex	3,7	5,5	1,6	0,0	2,6	2,9	3,1	3,1
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	1,6	1,7	2,0	2,9	-0,5	-0,3	-0,2	0,2
Versenyszféra létszám	1,4	1,3	0,8	3,1	1,8	1,5	0,9	0,9
Nemzetgazdasági létszám	0,8	1,7	1,6	-1,0	1,4	1,2	0,7	0,7
Munkanélküliségi ráta	10,9	10,9	10,2	13,0	12,8	12,7	12,7	12,6
HUF/EUR árfolyam	279,3	289,3	297,0	310,3	312,5	317,0	322,8	327,0
Három hónapos kamat	6,1	6,7	4,0	2,2	3,3	4,8	5,4	5,4

* Kivéve a munkanélküliségi ráta, a forint/euró árfolyam és a három hónapos kamat esetében, ahol a táblázat éves átlagos szintet közöl.

Megítélésünk szerint a beérkező hazai első három negyedéves GDP adatok a májusi kivetítésünkkel összhangban a növekedés egyszeri jellegére és a gazdaság gyenge fundamentumaira - alacsony potenciális - növekedésére utal. A 2014-es növekedés mögött elsősorban a kormányzat által generált beruházások, az európai uniós támogatások intenzívebb lehívása, valamint a járműipari kapacitásbővítés áll. Az egyszeri jellegből adódóan azt várjuk, hogy a GDP növekedés a jelenleg 2014-re várt 3,3 %-os értékről az alappályán 1,8 %-ra mérséklődne 2015-ben. A fékeződés irányába mutat a mezőgazdaság 2014-ben várható átlag feletti teljesítménye is. A kisebb gazdasági teljesítmény eredményeként a magánszektorban foglalkoztatottak létszámának bővülése mérséklődne. A rezsicsökkentési sorozat feltételezésünk szerinti végével a kormányzat nem tudja tovább javítani lakosság jövedelmi helyzetét, így a fogyasztás bővülése is jelentősen lassulna 2015-től. 2016-ban az EU-források visszaesése miatt a GDP növekedési üteme 1,2 százalékra esik. 2017-ben és 2018-ban az

ütem 1,4 százalék körül várható, de ebben is érdemi szerepe lesz a 2014-2020 közötti EU-programok felgyorsulásának.

Májusi előrejelzésünkhöz hasonlóan a Növekedési Hitelprogram ellenére továbbra sem látunk érdemi fordulatot a hazai hitelezésben,¹ sőt a szezonálisan igazított adatok azt mutatják, hogy az NHP nélkül a hitelezés már zsugorodik. Úgy véljük, hogy - eltekintve a kormányzat által generált és a felpörgetett EU-s finanszírozású beruházásoktól – a még mindig tartó mérlegalkalmazkodási folyamat közepette, a továbbra is rendkívül kiszámíthatatlan gazdasági környezetben sem a vállalatok, sem a lakosság, nem fog érdemi beruházásokat megvalósítani a gazdaságban, így a beruházások továbbra is elmaradnak a válság előtti szintektől. A következő évben arra számítunk, hogy a kormányzati beruházások kifizetésével nagymértékben lassulni fog a hazai bruttó állóeszköz felhalmozás, majd később kizárólag az újabb EU-s költségvetési periódus felfutása – számításaink szerint 2016-tól – teremti meg a lehetőséget a beruházási tevékenység élénküléséhez.

Az idei évi export növekedéséhez nagymértékben hozzájárult a járműipar teljesítményének jelentős bővülése. Ugyanakkor a következő években nem várható az ideihez hasonló kapacitás-bővítés, így a gyengélkedő külső kereslet mellett arra számítunk, hogy az idei teljesítményt jövőre szerényebb exportnövekedés követheti.

A 2014-re várt infláció májushoz képest lefelé módosult. A rezsicsökkentés hatásai egyre kisebb mértékben járulnak hozzá az alacsony inflációs indexhez, ugyanakkor májusi előrejelzésünkhöz képest tovább mérséklődtek a nemzetközi olaj és élelmiszerárak. Az erősen deflációs külső környezet ellensúlyozta a nominális árfolyam második negyedévtől tapasztalt jelentős leértékelődését. Továbbá a hazai gazdaság potenciálistól elmaradó teljesítménye – a kibocsátási rés záródásával egyre kisebb mértékben – is hozzájárult a hazai deflációs folyamatokhoz. A következő években – a rezsicsökkentés hatásának kiesésével – arra számítunk, hogy az infláció fokozatosan emelkedni fog és az inflációs célon stabilizálódik. Májusi előrejelzésünkhöz képest a kedvezőbb hazai és nemzetközi inflációs adatok, valamint az EKB által bejelentett enyhe monetáris kondíciók, némileg növelték a hazai monetáris politika mozgásterét, és kitolták a kamatemelési ciklus kezdetét. Technikai kivetítésünk feltételes abban az értelemben, hogy a jegybanknak az inflációs cél teljesüléséhez és fenntartásához 2014-et követően szigorítási ciklusba kell kezdenie. Ennek az az oka, hogy a 2016 közepére vonatkozó inflációs kilátások már a cél közelében alakulnak. Másrészt a fokozatosan szigoruló nemzetközi kamatkörnyezet (FED várható kamatemelése 2015 végétől) szükségessé teszi a hazai monetáris kondíciók fokozatos szigorítását, hiszen ennek hiányában a nominális árfolyam oly mértékben gyengülne, hogy annak másodkörös inflációs hatásai ellen a jegybank később csak rendkívül szigorú kamatpolitikával tudna csak fellépni. Ezt a forgatókönyvet jelentősen módosíthatja az EKB mennyiségi lazítási törekvése.

Előrejelzésünk alappályájában figyelmen kívül hagytuk a devizahitelekkel és a 2015. évi költségvetéssel kapcsolatos törvénycsomagok várható makrogazdasági hatásait.

¹ A MNB-MT jegyzőkönyvének vége a vállalati és lakossági hitelezés alakulásáról: http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Monetaris_politika/mnbhu_monetaristanacs/mnbhu_mt_jegyzokonyv/Makro_hatteranyag_publikus_534297.pdf

2. A költségvetési folyamatok alakulása

Külső tételek

A költségvetési vitától függetlenül, szaktörvények és makrogazdasági folyamatok által meghatározott külső tételek 2014. évi várható pénzforgalmi egyenlege 86 milliárd forinttal jobb a költségvetési törvényben tervezett értéknél. Ezen belül a fogyasztási adók – részben a vártnál jóval alacsonyabb inflációra, részben tervezési problémákra, részben az adóztatott dohánytermékek csökkenő forgalmára visszavezethető – 115 milliárd forintos elmaradása a negatív tétel, amelyet több mint ellentételez a jövedelemadók és a munkát terhelő járulékok összesített értékének 195 milliárd forintos túlteljesülése. Mivel a kisvállalati adóra és a kisadózók tételes adójára csak viszonylag kevesen váltottak, ezért a járulék-bevételek eleve meghaladják a terveket, de a többletet tovább növeli a közszféra bértömegének erőteljes, 12,5 százalékos növekedése (szemben a költségvetési törvényjavaslat szerinti 8,4 százalékos növekedési ütemmel).

A bevételi oldal nettó túlteljesülésének összegét 54,2 milliárd forinttal csökkentik az egyéb adónemek. Ebben figyelembe vettük az augusztustól hatályos reklámadót is. Az egyéb adónemek között negatív tényező a hulladéklerakási járulék, amelynek adótételei 2014-ben a 2013-as szinthez képest ugyan 100 százalékkal emelkedtek, de az adóbevétel összege gyakorlatilag nem változott, vagyis a bevallott adóalap közel 50 százalékkal csökkent. Ez is oka lehet annak, hogy a parlament a hulladéklerakási járulék korábban már kihirdetett további emelését törli.

Az adóbevételek 25,6 milliárd forintos nettó többletén felül javítja az egyenleget a nyugellátásokon, a családi támogatásokon és a szociális juttatásokon elérhető, összesen 60 milliárd forintos megtakarítás.

2. táblázat: A külső tételek 2014. évi várható értékének eltérése a költségvetési törvénytől

	Terv	kfib	Eltérés	
			Mrd HUF	%
Jövedelemadók és munkát terhelő járulékok	5 952,8	6 148,1	195,4	3,3%
Fogyasztási adók	4 086,4	3 986,4	-100,0	-2,4%
Egyéb adók, járulékok és befizetések	1 242,2	1 188,0	-54,2	-4,4%
Nyugellátások	3 468,4	3 439,8	-28,6	-0,8%
Családi támogatások	575,0	546,2	-28,8	-5,0%
Szociális juttatások	156,6	153,4	-3,2	-2,0%
Külső tételek egyenlege	7 081,4	7 183,2	101,8	1,4%

A 2015-2018 években a külső tételek egyenlege a GDP arányában 22 százalékon stabilizálódik.

A belső tételek egyenlege

A belső tételek 2014. évi egyenlegének értékére a kiindulási pont a módosított törvényi előirányzat, de az első tíz hónap adatai alapján néhány tétel esetében figyelembe vesszünk várható – ámde a törvényen át nem vezetett – eltéréseket.

3. táblázat: A belső tételek várható egyenlege

Törvényben elfogadott belső egyenleg	-6872,4
Eltérések összesen	-65,2
Lakástámogatás	30,9
Garancia-beváltások	11,2
Gyógyszerkassza	-7,1
Elektronikus útdíj (áfa nélkül)	-6,1
KLIK kiadási keretének emelése	-39,7
Start munkaprogram	-47,3
Mérnök-ügy	-43,7
Mobil-frekvencia értékesítés	10,6
Osztalékbevételek	6,0
Zárolás	20,0
Belső tételek becsült egyenlege	-6937,6

Feltételezzük tehát, hogy az általános tartalék („Rendkívüli kormányzati intézkedések”) hatályban lévő 20 Mrd forintos zárolását a kormány nem oldja fel és az Országvédelmi Alap megmaradt 52,3 Mrd forint előirányzata is megmarad.

A 2015-2017 évek belső egyenlegei technikai feltételezésünk szerint a 2014. évi várható egyenleg inflációs indexálásával adódnak, de felhívjuk a figyelmet, hogy ez a bázis egyik oldalról tartalmazza a 2014. évi mobilfrekvencia díjbevételt (130 Mrd forint), másik oldalról a tartalékok (72,3 Mrd forint) hatását. Ez azt jelenti, hogy reálértéken változatlan szinten maradhatnak minden évben a dologi és a személyi kiadások a költségvetési szerveknél. Ha viszont valahol ennél gyorsabb emelést kíván a kormány elérni, mint jelen esetben a pedagógus életpályamodell bevezetése miatt, akkor ezt a többi területen ellentételezni kell (pl. a bérek befagyasztásával).

A kamatok és az MNB eredménye

A rövid lejáratú kamatláb 2014 közepén elérte minimum szintjét. Feltételezésünk szerint a későbbiekben már emelkedni fog, ezért az államadósság finanszírozása szempontjából mérvadó hosszabb lejáratokon is a hozamok enyhe emelkedésével számolunk. A hozamokra vonatkozó feltételezéseinket a 2014. szeptemberi-októberi átlagos piaci hozamai alapján számítottuk.

4. táblázat: A kamatkidadások számításához feltételezett hozamok

	2014	2015	2016	2017	2018
3 hónap	2,1%	2,9%	4,1%	4,6%	4,8%
1 éves	2,1%	2,3%	2,7%	3,0%	3,3%
3 éves	2,8%	3,0%	3,3%	3,6%	3,8%
5 éves	3,4%	3,6%	3,8%	4,0%	4,1%
10 éves	4,3%	4,3%	4,4%	4,5%	4,5%

A kamatszámításainkban feltételezett finanszírozási tervet igyekeztünk az ÁKK hivatalosan bejelentett kibocsátási terveihez igazítani, ami az adósság átlagos lejáratának rövidítésén keresztül a kamatkidadások csökkenését okozza egy semleges stratégiához képest. Ezen felül feltételeztük, hogy a kincstári egységes számla (forint és deviza összesen) záró állománya a 2013 végi 790 milliárdos szint után 750 milliárd forintra, majd 2016-ig fokozatosan 550 milliárd forintra csökken. Középtávon a nettó kamatkidadás pénzforgalmi szemléletben a GDP 3,4 százaléka körül mozog. Ez jelentős javulás

májusi kivetítésünkhöz képest, és azt jelenti, hogy a GDP-arányos hiány 3 százalék alatt maradásának fontos feltétele a hozamgörbe alacsony szinten maradása, aminek valószínűsége középtávon igen alacsony.

Feltételezésünk szerint a 2014-2018 években az államnak nem keletkezik fizetési kötelezettsége az MNB vesztesége miatt, mivel a devizatartalékon realizált árfolyameredményből elegendő eredménytartaléka képződik az MNB-nek ahhoz, hogy a 2015-2017 években se legyen szüksége állami veszteségtérítésre.

A megváltozott statisztikai módszertannak megfelelően nem vettük figyelembe a maastrichti egyenleg számításakor a derivatív eszközökhöz kapcsolódó kamatok 2014-ben 70 milliárd forintra becsült egyenlegét.

A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása

Számításaink szerint – újabb intézkedések hiányában, tehát pl. a hatályban lévő zárolást fenntartva – 2014-ben a kormányzati szektor hiánya a GDP 2,9 százaléka lehet, ha az Országvédelmi Alap néven betervezett 100 milliárd forint tartalékból fennmaradt 52,3 Mrd forintot és az általános tartalékból zárolt 20 milliárd forintot a kormány nem költi el.

Ugyancsak intézkedések hiányában és a tartalékokat nem elköltve a maastrichti egyenleg 2015-2018 között 2,8 százalék körül stabilizálódik. Ahhoz, hogy a konvergencia program szerinti egyenlegcélok teljesüljenek, 2017-ben már a GDP 0,9 százalékát elérő kiigazításra van szükség.

Bár a költségvetési hiány végig 3 százalék alatt alakul, az államadósság/GDP arány 2016-ig még növekszik, és a csökkenés üteme 2018-ban is csak évi 0,4 százalék, holott 2016-tól már az uniós előírások szerint évi 1 százalékkal kell a rátának csökkennie. Ez a költségvetési pálya tehát biztosan nem felel meg a hatályos magyar szabályozás szellemének és nagy valószínűséggel az EU-szabályok betűjének sem.

3. Kockázatok

A hozamgörbe emelkedése

Mint fentebb jeleztük, a GDP-arányos hiány 3 százalék alatt maradásának fontos feltétele a hozamgörbe alacsony szinten maradása. Amennyiben a hozamgörbe minden lejáraton 1 százalékponttal feljebb toódik (ami csak annyit jelentene, hogy visszakerülne a 2014. áprilisi szintre), akkor az eredményszemléletű kamategyenleg minden évben 0,1 százalékponttal romlana, vagyis az alappályához képest 2018-ban már 0,4 százalék lenne a különbözet.

Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja

2013-ban 135 milliárd forint állami tőkeemelésben részesült a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja. Az Eurostat döntése értelmében az Alap a kormányzati szektor részét képezi, ezért a tőkeemelés 2013-ban nem érintette a maastrichti egyenleget. Egyelőre az összeg tényleges végső felhasználásával kapcsolatos kormányzati szándékok nem ismertek, de ha és amennyiben maga az Alap elkölti a pénzt, akkor és annyiban növekedni fognak a kormányzati kiadások.

Az uniós projektek magyar társfinanszírozása

Alappályánkon azzal számoltunk, hogy az uniós projektek magyar társfinanszírozása nem fogja meghaladni a költségvetési törvényben tervezett összeget. A központi alrendszerben 2014-ben a projektek kiadásai a tervek szerint mintegy 480 milliárd forinttal haladják meg a bevételeket, de a

nettó kiadási szint már október végére elérte az 586 milliárd forintot, ami azt jelenti, hogy az év hátralévő 2 hónapjában nincs tér nettó magyar hozzájárulásra, még akkor sem, ha a kormány 100 milliárd forintot átcsoportosít más területekről.

A 98 százalékos különadó visszafizetése

Nem számoltunk sem 2014-ben, sem 2015-ben azzal, hogy a magánszemélyek jogviszony megszűnésével kapcsolatos különadó alkotmányellenessége miatt a korábbi adóbevétel legalább részleges visszatérítésére köteles az állam, mivel sem az összeg pontos nagysága, sem a visszafizetés várható ütemezése nem ismert, de elvileg legkésőbb 2015-ben és legalább 3 milliárd forint kifizetése várható.

Uniós projektek elszámolási módszertana

A költségvetés pénzforgalmi egyenlege és az ESA'95 statisztikai módszertan szerint számított egyenleg között három fő okból lehet eltérés. Egyrészt az adóbevételek egy részét és a kamattételeket az ESA-módszertan nem a pénzmozgás, hanem a fizetési kötelezettség keletkezésének pillanatában számolja el. Másrészt egyes, pénzforgalommal járó ügyleteket az ESA-módszertan a költségvetési egyenleget nem érintő, pénzügyi műveletként kezel. Harmadrészt az ESA-módszertan szerinti kormányzati szektor tágabb szervezeti kört fed le, mint a magyar törvényi szabályozás szerinti államháztartás. Az eredményszemléletű adóbevételekre és kamattételekre saját becslést készítünk a kivetítés teljes időhorizontján. Az eltérést okozó többi tétel esetében elfogadjuk a 2014. szeptemberi EDP-jelentésben szereplő kormányzati becsléseket.

A „betonkeverő-ügy”

Az autópálya-építésekhez kapcsolódó egyes korábbi közbeszerzési eljárások szabálytalan kiírása miatt várható, hogy az EU jelentős büntetést fog kiszabni Magyarországra. Az összeg elérheti a 90 milliárd forintot, de a tárgyalások a kormány és az EU-Bizottság között még folyamatban vannak.

Paks II

Kivetítésünkben nem számolunk a Paks II. beruházáshoz kapcsolódó kiadásokkal és hitelfelvétellel, de a kinyilvánított kormányzati szándékok szerint az építkezés már 2018-ben megkezdődhet, tehát kivetítésünk horizontján is érintheti a költségvetési folyamatokat.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: a főbb makrogazdasági mutatók alakulása a technikai alappályán

	2011	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
NEMZETI SZÁMLÁK (folyó áron, Mrd forint)								
Nominális GDP	28035	28549	29846	31192	32175	33398	34754	36195
Reál GDP (éves % növekedés)	1,6	-1,7	1,2	3,3	1,8	1,2	1,4	1,4
Háztartások fogyasztási kiadása	14292	14880	15254	15793	16419	16948	17590	18368
Vásárolt fogyasztás (becslés)	13036	13629	13972	14266	14791	15253	15816	16510
<i>vásárolt fogyasztás (éves % növekedés)</i>	4,5	4,6	2,5	3,5	4,0	3,2	3,8	4,4
<i>vásárolt fogyasztás volumene (éves % reálnövekedés)</i>	0,7	-0,9	0,9	2,1	1,1	0,2	0,5	1,3
Kormányzati kollektív fogyasztás	2848,0	2811,7	2968,7	3124,6	3166,7	3260,7	3355,6	3449,1
Kormányzati természetbeni transzfer	2990,7	2941,5	2969,1	3124,9	3167,1	3261,1	3356,0	3449,5
<i>Összes kormányzati fogyasztás folyó áron</i>	5838,8	5753,2	5937,8	6249,5	6333,8	6521,8	6711,5	6898,5
Kormányzati beruházás NSZ szerint	946,8	1066,5	1307,8	1459,8	1495,0	1523,6	1553,8	1582,7
Kormányzati pénzügyi transzfer a lakosságnak	4311,3	4346,9	4451,0	4482,6	4573,3	4658,4	4844,4	5009,3
Import	22812,9	22998,4	24225,5	26253,1	27464,4	29135,6	31363,7	34443,5
Lakossági beruházás	871,3	833,1	840,3	910,6	920,2	944,0	962,5	981,7
Lakosság rendelkezésre álló jövedelme	15671,5	16063,3	16537,2	16077,8	16778,2	17548,3	18741,1	19791,3
ÁRAK (éves %)								
Infációs ráta (CPI)	3,7	5,5	1,6	0,0	2,6	2,9	3,1	3,1
GDP deflátor	2,6	3,2	2,5	1,2	1,3	2,5	2,6	2,7
Fogyasztási kiadás deflátor	4,2	6,1	1,6	1,4	2,9	3,0	3,2	3,1
Közösségi fogyasztás delátora	-0,1	-1,6	0,5	3,2	1,5	3,1	2,9	2,8
Kormányzati természetbeni transzfer deflátor	-0,2	0,8	5,7	3,2	1,5	3,1	2,9	2,8
Beruházások deflátor	7,0	2,4	2,2	1,5	2,6	2,0	2,0	1,9
Export deflátor	3,6	3,1	0,0	0,4	0,1	1,6	2,6	2,8
Import deflátor	5,1	4,1	-0,6	0,9	1,0	1,7	2,9	2,9
MUNKAPIAC (ezer fő)								
Foglalkozottak száma a nemzetgazdaságban (LFS, éves átlag)	3 811,9	3 877,9	3 938,4	3 899,5	3 954,6	4 000,5	4 027,9	4 056,8
<i>ebből: Versenyszféra (LFS-intézményi állam)</i>	2 930,4	2 969,6	2 994,6	3 086,6	3 142,6	3 189,3	3 217,1	3 246,4
<i>Költségvetési szektor (intézményi, technikai feltevés)</i>	734,6	751,3	786,0	862,1	862,1	862,1	862,1	862,1
Foglalkozottak száma a nemzetgazdaságban (éves változás %)	0,8	1,7	1,6	-1,0	1,4	1,2	0,7	0,7
<i>Versenyszféra foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	1,4	1,3	0,8	3,1	1,8	1,5	0,9	0,9
<i>Állami foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	-4,9	2,3	4,6	9,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktívák létszáma	4 279,8	4 353,4	4 387,4	4 481,0	4 537,0	4 583,7	4 611,5	4 640,8
Munkanélküliek száma a nemzetgazdaságban (éves átlag)	467,9	475,6	448,9	581,5	582,4	583,1	583,6	584,1
Munkanélküliségi ráta (LFS)	10,9	10,9	10,2	13,0	12,8	12,7	12,7	12,6
Versenyszféra bruttó nominál átlagbér (éves növekedés, %)	5,4	7,3	3,6	2,9	2,0	2,6	3,0	3,3
Állami bruttó átlagbér (technikai feltevés)	203 496	200 010	207 169	205 861	219 219	224 854	231 546	239 136
Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (folyó áron, millió HUF)	10 074	10 342	10 727	11 046	11 420	11 841	12 271	12 758
<i>Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (éves növekedés, %)</i>	3,4	2,7	3,7	3,0	3,4	3,7	3,6	4,0
"KSH létszám és kereset" bruttó bér (éves növekedés, %)	5,2	4,6	3,5	4,0	1,9	2,5	2,9	3,2
"KSH létszám és kereset" nettó bér (éves növekedés, %)	6,4	1,2	3,5	4,0	1,9	2,5	2,9	3,2
Nyugdíj indexálás mértéke (éves növekedés, %)	4,3	5,5	5,2	2,4	2,6	2,9	3,1	3,1
TECHNIKAI FELTEVÉSEK								
Forint euró árfolyam (éves átlagok)	279,3	289,3	297,0	310,3	312,5	317,0	322,8	327,0
Hozam, 3 hónapos benchmark	6,1	6,7	4,0	2,2	3,3	4,8	5,4	5,4
Olajár, HUF/hordó	22558	22774	23176	23607	22418	22953	23570	24096

2. melléklet: a külső tételek alakulása az alappályán

BEVÉTELI OLDAL							
Költségvetési tétel	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Gazdálkodó szervezetek befizetései							
Társasági adó	342,3	322,5	356,7	364,6	378,1	394,2	411,8
Hitelintézetek jövedéke	9,7	17,5	18,5	21,4	20,8	20,3	4,2
Pénzügyi szervezetek különadója	84,9	139,1	148,9	149,0	149,0	149,0	149,0
Pénzügyi tranzakciós illeték		259,6	272,7	254,7	253,1	267,2	274,3
Biztosítási adó		26,2	28,5	29,0	30,0	31,4	33,1
Távközlési adó	12,2	47,0	58,3	56,2	56,2	56,2	56,2
Egyes ágazatokat terhelő különadó	164,7	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cégautóadó	32,3	33,1	31,7	32,2	32,9	33,7	34,6
Energiaellátók jövedelemadója	5,6	54,1	39,1	50,0	51,9	54,0	56,3
Egyszerűsített vállalkozói adó	146,5	110,0	102,1	105,3	109,3	113,8	118,5
Kisvállalati adó		10,1	12,4	12,8	13,3	13,8	14,4
Kisadózók tételes adója		28,3	40,7	42,0	43,6	45,3	47,2
Közmű adó		54,9	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8
Reklámadó			2,6	6,4	6,7	6,9	7,2
Energiaadó	16,9	16,3	14,6	14,6	14,5	14,4	14,3
Környezetterhelési díj	7,3	6,2	4,9	5,3	5,4	5,5	5,6
Környezetvédelmi termékdíj	56,4	48,2	54,4	55,7	56,4	57,2	58,0
Hulladéklerakási járulék		6,6	7,6	7,8	7,9	8,0	8,1
Bányajáradék	103,6	63,2	61,6	48,7	49,2	49,7	54,9
Innovációs járulék	58,1	62,0	50,4	58,7	60,8	63,3	65,9
Egyéb befizetések	18,0	22,9	23,5	22,5	22,0	21,7	21,4
Korkedvezménybiztosítási járulék	0,0	0,0	20,1	1,5	0,0	0,0	0,0
Fogyasztáshoz kapcsolt adók							
Általános forgalmi adó	2 747,0	2 809,6	2 925,3	3 015,5	3 102,5	3 219,5	3 349,3
Jövedéki adó	929,4	897,3	895,7	898,4	914,7	918,3	919,2
Játékadó	64,2	41,8	44,6	46,2	47,7	49,4	51,6
Kulturális adó	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Regisztrációs adó	13,7	15,6	19,1	21,1	22,7	24,6	26,7
Gépjárműadó	24,2	41,2	42,7	43,5	44,4	45,6	46,9
Népegészségügyi termékdíj	20,1	18,9	20,1	20,3	20,3	20,4	20,7
Baleseti adó	25,2	22,5	23,7	24,6	25,4	26,3	27,4
Lakosság befizetései							
Személyi jövedelemadó	1 499,7	1 505,5	1 578,8	1 629,8	1 713,0	1 785,8	1 862,5
Adóbefizetések	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Illeték befizetések	109,6	107,4	118,9	118,2	119,4	121,9	125,4
M.személyek jogviszony megszűnésével kapcs. különadó	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	9,2	9,2	10,9	11,5	12,1	13,0	14,3
Munkát terhelő járulékok							
Munkáltatói és biztosítottok járuléka (NyAlap, EAlap és MPA) és EHO	3 625,3	3 795,6	4 057,4	4 177,5	4 330,1	4 487,6	4 664,3
Rehabilitációs hozzájárulás	62,7	64,1	66,0	66,9	67,7	68,2	68,7
Szakképzési hozzájárulás	78,7	60,3	60,9	62,9	65,2	67,6	70,3
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	58,3	61,5	43,3	42,3	50,6	53,8	55,7
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,6	1,0	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8
Külső bevételek összesen	10 327,9	10 790,3	11 314,5	11 574,7	11 954,7	12 365,3	12 795,6
KIADÁSI OLDAL							
Költségvetési tétel	2012	2013f	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Nyugellátások	3281,2	3412,7	3439,8	3515,4	3583,0	3754,8	3901,8
Családi támogatások							
Családi pótlék	346,1	334,8	327,4	323,1	319,8	318,0	316,8
Anyasági ellátás	5,5	6,1	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	1,8	2,1	4,2	4,2	4,3	4,5	4,6
TGYÁS	38,3	38,2	40,5	41,3	42,4	43,6	45,0
GYED	84,1	94,0	104,5	105,1	106,0	107,1	108,3
GYES	61,5	58,4	52,8	53,0	52,9	53,0	53,0
GYET	13,0	13,0	11,0	10,8	10,6	10,4	10,2
Szociális juttatások							
Passzív ellátások	65,0	50,8	52,7	53,8	55,2	56,9	58,7
Bérgarancia kifizetések	6,6	5,5	4,6	4,9	5,0	5,1	5,3
Táppénz	56,5	59,9	66,0	68,2	70,7	73,3	76,2
Vakok és fogyatékosok ellátásai	30,3	30,4	30,1	33,5	34,5	35,6	36,6
Egyéb külső kiadások							
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	234,9	272,3	288,7	280,2	297,7	291,9	295,0
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külső kiadások összesen	4 224,9	4 378,1	4 428,0	4 499,3	4 587,9	4 759,7	4 917,2
Külső tételek egyenlege	6 103,0	6 412,3	6 886,5	7 075,4	7 366,8	7 605,6	7 878,4

3/a. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (Mrd forint)

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	6103	6412	6887	7075	7367	7606	7878
Belső tételek	-5645	-6200	-6938	-7166	-7399	-7670	-7949
Elsődleges egyenleg	458	212	-51	-91	-33	-65	-71
Kamategyenleg	-1056	-1145	-1059	-1084	-1137	-1188	-1198
A központi alrendszer egyenlege	-599	-933	-1110	-1174	-1169	-1252	-1269
Önkormányzati alrendszer egyenlege	90	115	115	118	121	125	129
ESA-híd a központi kormányzatban	-154	94	28	87	64	66	48
Kormányzati szektor egyenlege	-663	-724	-967	-970	-984	-1061	-1091
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-771	-806	-905	-906	-832	-650	-677
Eltérés	-108	-81	62	63	152	411	415
Szabad tartalék	0	0	75	77	79	82	84
Intézkedési szükséglet a zárolásokon felül		-81	-13	-14	73	330	331
GDP	28549	29846	31192	32175	33398	34754	36195

3/b. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (GDP-százalék)

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	21,4%	21,5%	22,1%	22,0%	22,1%	21,9%	21,8%
Belső tételek	-19,8%	-20,8%	-22,2%	-22,3%	-22,2%	-22,1%	-22,0%
Elsődleges egyenleg	1,6%	0,7%	-0,2%	-0,3%	-0,1%	-0,2%	-0,2%
Kamategyenleg	-3,7%	-3,8%	-3,4%	-3,4%	-3,4%	-3,4%	-3,3%
A központi alrendszer egyenlege	-2,1%	-3,1%	-3,6%	-3,6%	-3,5%	-3,6%	-3,5%
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
ESA-híd a központi kormányzatban	-0,5%	0,3%	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%
Kormányzati szektor egyenlege	-2,3%	-2,4%	-3,1%	-3,0%	-2,9%	-3,1%	-3,0%
Egyenlegcél (hatályos konvergencia program szerint)	-2,7%	-2,7%	-2,9%	-2,8%	-2,5%	-1,9%	-1,9%
Eltérés	-0,4%	-0,3%	0,2%	0,2%	0,5%	1,2%	1,1%
Szabad tartalék	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Intézkedési szükséglet a tartalékok zárolásán felül	0,0%	-0,3%	0,0%	0,0%	0,2%	0,9%	0,9%

4. melléklet: a kormányzati szektor bruttó adósságának alakulása az alappályán

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Központi kormányzat bruttó adóssága (Mrd forint)	21378	22648	24308	25412	26573	27764	28888
Önkormányzati szektor adóssága (Mrd forint)	1031	434	-12	-130	-252	-377	-506
Kormányzati szektor bruttó adóssága	22408	23082	24296	25282	26322	27387	28382
Nominál GDP	28549	29846	31192	32175	33398	34754	36195
Kormányzati szektor adósságrátája	78,5%	77,3%	77,9%	78,6%	78,8%	78,8%	78,4%
Implicit kamatláb	4,82%	4,92%	5,00%	4,40%	4,39%	4,38%	4,31%